

Onderwerp Onderwerp Verslag handelsmissie Moermansk april 2013

Steller M. Kramer

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 76 67 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk BD 13.3737042

Datum **10 JUL 2013** Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Van 7 april tot en met 11 april heeft wethouder Van Keulen met een grote delegatie een bezoek gebracht aan onze Russische partnerstad Moermansk. Bijgaand bieden wij u het verslag ter kennisgeving aan.

Bijna 20 voornamelijk Noord Nederlandse bedrijven uit de offshore en energie industrie namen deel aan de "Arctic Logistics" conferentie, op uitnodiging van de Moermansk Oblast. De inzet voor het bedrijfsleven was het initiëren dan wel verstevigen van de contacten met de Russische lokale overheid. Het doel van de missie was om op de (middel)lange termijn investeringsopdrachten binnen te halen.

Zowel tijdens als buiten de conferentie werden mogelijkheden geboden voor bilaterale gesprekken. Ook stond een Nederland-Rusland round-table op het programma, waarin deelnemers hun positie konden presenteren aan de lokale overheid, instituten en bedrijfsleven.

De Nederlandse handelsbetrekkingen met Rusland nemen de afgelopen jaren fors toe. Het grote aantal aangehaakte bedrijven en kennisinstellingen geeft aan dat hiermee wordt voorzien in een Noord-Nederlandse behoefte. De handelsmissie vormt bovendien een passende invulling voor het zakelijke programma van het Noord Nederland Ruslandjaar.

De reden voor deze missie was vooral ingegeven door het feit dat aan Russische zijde nu buitenlandse investeringen worden toegestaan in dit strategische militaire gebied (in Joint Venture vorm met een Russische partner). In dat kader hebben nu een aantal Noord Nederlandse bedrijven hun interesse getoond.

Ook uw motie van 26 oktober 2011 om tijdens buitenlandse reizen aandacht te vragen voor mensenrechten is ter harte genomen. In Moermansk is een bezoek gebracht aan het House of Equality. Zoals bekend staat homo-emancipatie in Rusland ernstig onder druk.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

(.)

Verslag handelsmissie Moermansk 8 tot en met 11 april 2013

Inhoudsopgave

1. Verslag programma officiële delegatie onder leiding van de locoburgemeester
2. Overzicht resultaten
3. Overzicht delegatieleden
4. Media

1. Verslag programma officiële delegatie onder leiding van de locoburgemeester

Maandag 8 april 2013

Afspraak met de heer Jennes de Mol, Consul Generaal bij het consulaat Sint Petersburg.

De heer de Mol ontvangt ons in het consulaat en informeert de delegatie over de situatie in Moermansk. Verder prijst hij de economische invalshoek van de missie.

Ook de homo-emancipatie wordt besproken en de ingewikkelde situatie die hier omtrent ontstaat.

Daarna volgt een lunch met de heer Jennes de Mol. Tijdens deze Bulgaarse lunch nemen de loco burgemeester en de consul-generaal het programma van de komende dagen door.

Vervolgens vertrekken we naar de luchthaven om de reis naar Moermansk te maken.

Welkomstborrel aangeboden door de consul-generaal de heer Jennes de Mol. De delegatie wordt officieel welkom geheten en heeft de mogelijkheid tot kennis maken met elkaar.

Dinsdag 9 april 2013

De locoburgemeester participeert 's ochtends in de conferentie 'Logistics in Arctic'. De gouverneur van de regio Moermansk mevrouw Marina Kovtun opent de conferentie. Vervolgens heten een aantal andere hoogwaardigheidsbekleders de genodigden welkom. De consul-generaal spreekt een welkomstwoord en overhandigt de meegebrachte tulpen aan de gouverneur (zie krantenartikel). Hier is veel pers bij aanwezig en dit leidt voor wethouder van Keulen tot een aantal korte interviews op radio en in de krant.

De conferentie wordt georganiseerd door het ministerie van Economische Ontwikkeling en het ministerie van Infrastructuur en Transport van de regio Moermansk. Nederlandse en Russische bedrijven zijn aanwezig om te confereren over:

- Internationale samenwerking in de Arctische regio;
- Russische toetreding tot het WTO;
- Noordelijke Zee route en de logistiek in de Arctische regio;
- De ontwikkeling van de kustinfrastructuur van Moermansk;
- Milieuveiligheid bij logistieke operaties.

De bedrijven zijn de hele dag bij de conferentie aanwezig. Voor de officiële delegatie onder leiding van de locoburgemeester wordt in de middag een ander programma gedraaid.

In de middag worden een aantal formele onderdelen van het programma afgewerkt. Zo worden er kransen gelegd bij:

Het Kursk monument

Wethouder van Keulen en consul-generaal De Mol op weg naar het monument ter nagedachtenis van de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog.

Er zijn kransen gelegd bij twee monumenten die in Moermansk zeer belangrijk worden gevonden, het monument ter nagedachtenis aan de slachtoffers van het Kursk-ongeluk en bij het monument ter nagedachtenis aan de Tweede Wereldoorlog. Tevens is er een bezoek gebracht aan het graf van de Nederlandse koopvaardijshipper die is omgekomen bij een bombardement in Moermansk tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Vervolgens stond de afspraak gepland met de stad Moermansk. Onder leiding van de locoburgemeester voerde een tienkoppige delegatie aan Nederlandse zijde, met de consul generaal en vertegenwoordigers van bedrijven, gemeente en SNN, een gesprek met burgemeester Aleksei Veller, een vijftal vertegenwoordigers van de gemeente Moermansk en de attache van het Russische ministerie van Buitenlandse Zaken.

In dit gesprek werd de bereidheid tot - met name energiegerelateerde - investeringen door het Nederlandse bedrijfsleven toegelicht. De gemeente Moermansk vestigde de aandacht op een aantal lokale investeringsknelpunten voor onder meer energie-efficiency in huisvesting en vuilverwerking, schone energie, kleinschalige energieopwekking, verkeersknelpunten, glastuinbouw en een recreatiebad.

Vervolgens stond een gesprek gepland met de Oblast Moermansk. Aanwezig waren een aantal vertegenwoordigers van bedrijven, gemeente en SNN. Aan de zijde van de oblast waren aanwezig de minister van Transport en Communicatie en de minister van Economische Ontwikkeling. Deze laatste leidde het gesprek. Na een kort introductie van alle aanwezigen, gaf de oblast aan welke ontwikkelingen de komende tijd bij hen spelen. Ze zijn onder meer aan het onderzoeken hoe de haven uitgebreid kan worden. De uitbreiding betreft vooral een olieterminal, een koolterminal, een fabriek en het interessant maken van de haven voor toeristen. Eén van de verwachtingen is dat de interesse van internationale toeristen groot is voor een Arctische reis. Verder is er eind november een businessweek die interessant is voor bedrijven uit onder meer de olie en gashandel. Hier worden ook een aantal intentieovereenkomsten gesloten. Er is echter tot nu toe nog geen investeringsbesluit genomen. Tenslotte heeft de locoburgemeester de oblast uitgenodigd voor een bezoek aan Groningen zodat de meegereisde bedrijven kunnen laten zien wat zij voor de oblast kunnen betekenen.

Aan het eind van de middag hebben we een bezoek gebracht aan de sportschool in Moermansk. Hier kunnen kinderen onder andere leren voetballen. We hebben hier een rondleiding gekregen en voetballen uitgedeeld aan de kinderen van de sportschool.

De dag werd afgesloten met een buffet diner dat werd aangeboden door de Murmanshelf.

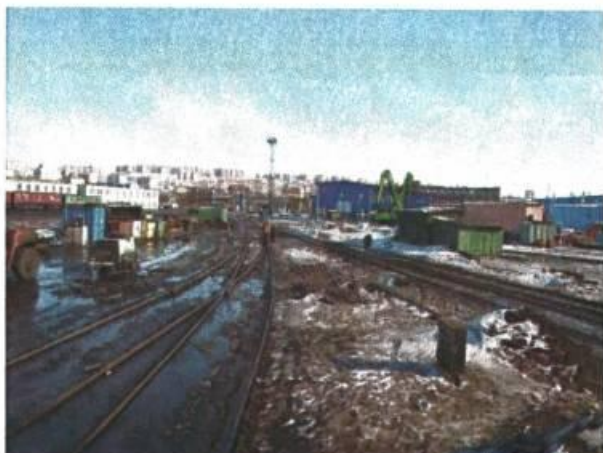
Woensdag 10 april

De conferentie werd in de ochtend voortgezet met een aantal welkomstspeeches van de voorzitter van de Kamer van Koophandel, Anatoly Gluchkov, de consul generaal Jennes de Mol en de locoburgemeester. Vervolgens werden alle bedrijven uit delegatie voorgesteld met een korte introductie. Na deze korte introductie waar ook de Russische bedrijven bij aanwezig waren, hield de onderminister van Economische Ontwikkeling Viktor Gorbunov een presentatie over de economische ontwikkeling van de oblast. Een interessant detail uit de presentatie is dat nu al de helft van de handel tussen Murmansk en de EU in Nederlandse handen is.

Na een korte koffiepauze gingen de bedrijven in een business to business meet 1 op 1 dieper in op wat zij voor elkaar konden betekenen. De officiële delegatie ging op weg het House of Equality voor een gesprek met de LGBT community. Dit was een uitgebreid gesprek waarin gesproken werd over de situatie waarin de homo's zich in Moermansk bevinden. Tevens werd veel waardering uitgesproken voor het werk dat ze doen. Aan het eind werd een cadeau uitgereikt dat de locoburgemeester had ontvangen van raadslid Kris van der Veen van GroenLinks, voorzitter van de Groningse LGBT community.

De rest van de middag stond in het teken van de haven van Moermansk. Allereerst werd de delegatie door de directeur van de haven in een bus de haven rondgereden. Een haven die een goed beeld geeft van de manier waarop in Rusland zaken worden aangepakt, namelijk vooral met arbeid.

Na de bustrip door de haven volgde de icebreaker de Lenin. Dit is een atoomijsbreker die buitenwerking is gesteld en nu dient als museum. De locoburgemeester en consul generaal hadden een onderhoud met de kapitein terwijl de rest van de delegatie een rondleiding over het schip kreeg. Na de rondleiding werd er een groepfoto gemaakt en werd er een persconferentie gehouden onder grote belangstelling van de media. Vele radio en televisie verslaggevers waren afgekomen op de delegatie uit Groningen. Een aantal krantenartikelen zijn bijgevoegd in de bijlage.

Na de persconferentie stond er nog een verfrissing klaar voordat de delegatie terugkeerde naar het hotel voor het diner dat de locoburgemeester aanbood. Tijdens het diner heeft hij een aantal toosten uitgebracht, mensen bedankt en de tegenuitnodiging voor de oblast herhaald.

Donderdag 11 april

Deze dag stond in het teken van terugreizen naar Nederland.

We kijken terug op een geslaagde missie voor de stad Groningen en de PDG bedrijven. Of er deals gesloten zijn is nog niet bekend, maar volgt er een investeringsbesluit voor een olie terminal in Murmansk, naast de net nieuwe terminal in de Eemshaven. Ook hopen we op Nederlandse investeringen in de vis afslag in Murmansk (door Seaport/Delfzijl).

2. Overzicht resultaten

Hieronder wordt een kort overzicht gegeven van de behaalde resultaten in Moermansk. Uit concurrentie oogpunt kan niet alles hier benoemd worden. Naast het verstevigen van de band met de stad Moermansk.

- Eerste bezoek aan Moermansk dat een overwegend economisch karakter heeft met een grote delegatie van bedrijven.
- Toezegging van een tegenbezoek aan Groningen van de oblast voor het eerst sinds de stedenband bestaat. Dit tegenbezoek gaat volgens jaar plaatsvinden.
- Investeringscatalogus ontvangen met interessante informatie voor de meegereisde bedrijven.
- Concrete mogelijkheden om te investeren in de stad Moermansk voor bedrijven.
- Uitnodiging voor de business week eind november in Moermansk. Deze business week is zeer interessant voor Nederlandse bedrijven omdat hier concrete investeringen op het programma staan.

3. Leden van de delegatie:

City of Groningen	Joost van Keulen, vice mayor Diderik Koolman, head of economic department Mirjam Kramer, policy advisor of the vice mayor
CG of the Netherlands in St. Petersburg	Jennes de Mol, Consul general Klaas Huisman, deputy consul general Ekaterina Chauskaya, senior economic assistant of the CG
Akzo Nobel	Marina Kolchina Victor Shiyan
Basamro Shipping	Valentin Veresov
Boreal	Mark Skortsov Ernest Belokorovin
Boskalis	Mark Bakker Eduard Silantiev
GasTerra	Geert Greving Maaïke Waalkens
Hanzehogeschool	Leendert Verhofstad
IMARES, part of Wageningen UR	Bas Bolman
LEI, part of Wageningen UR	Natalia Valeeva
Royal HaskoningDHV	Jurriaan de Jong Nikolay Voronin
Sealane	Geralt Vels
SNN	Albert Haan Robert van der Ploeg
Stedenband Groningen-Moermansk	Rudy Kapsenberg Ammy de Raad Larisa Vaguina
Tebodin	Robert van der Noordaa Stanislav Shapovalov Ramil Nuretdinov
Tideway	Vitaly Pankratov
Van Oord	Gerard Wessel Vladimir Erashov
Vopak	Camiel Broecheler Boris Akulenko
Wagenborg	Vladimir Kolesnikov
Wijnne & Barends	Kees van Wanrooij
Windlife Energy	Paul Logchies
Witteveen + Bos	Arnoud Joling Elena Pyrko

Bijlage 2 Krantenartikelen

событие

Пришли в Арктику с тюльпанами

Йеннес де Мол и Марина Ковтун.

знай наших!

(Окончание. Начало на 1-й стр.)

Впрочем, о сотрудничестве и совместной работе на макушке планеты голландцы, но и финны, и норвежцы. Последние, кстати, подчеркнули, что их страна - одна из ведущих морских держав, которая к тому же уже активно разрабатывает ресурсы арктических морей на своем шельфе. И сотрудничество с Россией для Норвегии - один из приоритетов. А что касается определенной конкуренции... Что ж, конкуренция - это хорошо. Это стимул для развития. При этом всегда можно найти возможности для взаимодействия.

В работе форума приняли участие представители дипломатических кругов, а также руководители и профильные специалисты региональных и федеральных органов власти, ведущих отечественных и зарубежных компаний, специализирующихся на транспортной логистике и доставке углеводородного сырья, компаний-поставщиков в сфере морской индустрии, научно-исследовательских институтов, образовательных учреждений, связанных с подготовкой специалистов для транспорта, инвестиционных и страховых компаний.

Ключевыми темами конференции стали развитие международного сотрудничества в Арктике, роль Северного морского пути в системе транснациональных перевозок, комплексное развитие береговой инфраструктуры, судостроения и судоремонта. Их обсуждение прошло в ходе пяти сессий. Особое внимание уделено обсуждению вопросов безопасности мореплавания и экологической безопасности при логистических операциях в Арктике.

Подробнее о прошедшей конференции мы расскажем в одном из ближайших номеров.

Игорь ЯГУПОВ.

Пом
возы
кут с
к при
отве
ное
и. о. I
томс

- В
ние
пере
с 19
веш
нор
те-а
тая
етс
на
тах
дал
-
сре
гоп
вы
год
не
До
вз
св
ни
м
д

...оже жюри...

региональная экономика

В романтики, но глаза в глаза

романтичен, ее даже называют Страной тюльпанов - это прежде всего высокоразвитая индустрия, обладающая совершенными технологиями во всем. Своими знаниями и опытом голландцы и желают. Хотя, как давно сложившаяся торговля - это все-таки на взаимовыгодной основе...

отношения в петров-развивать сию Россию ю того, что Мурман-занимают отношения в. Правда, составляет Остальное дские пор-ья и рыбы.

ить во вре-визита в вей миссии во главе с олевства в де Молом рода-побран Кюленом. редставите-ких компа-состоялась еского раз-Дмитрием порта и до-луйковым, а РФ в Мур-и основных оторых мог-

Сочи, прокладке трубопроводов в Баренцевом море и Байдарацкой губе.

Спектр предложений оказался весьма широк: от логистического и терминального обслуживания в портах всего мира, обслуживания нефтегазового оборудования, предоставления технологий более глубокой переработки нашего химического и природного сырья для поставок на экспорт до совместных проектов в энергетике, агропроме, науке.

Взяв на заметку самые интересные предложения, Дмитрий Соснин пригласил нидерландских бизнесменов принять осенью участие в очередной «Мурманской деловой неделе», где их замыслы смогут приобрести более конкретные очертания.

Вчера в конгресс-отеле «Меридиан» с членами голландской делегации встречались уже непосредственно представители мурманского бизнес-сообщества. Организаторы встречи из Северной торгово-промышленной палаты предложили гостям общение в так называемом формате B2B. Те, кто заранее наметил себе потенциальных партнеров из списка пожелавших обменяться информацией, по очереди усаживались за отдельные столики и, что называется, глаза в глаза оценивали реальные возможности друг друга. Станут ли они таковыми, покажет время.

В разговоре с корреспондентом «Вестника» вице-мэр Гронингена Йоост ван Кюлен так прокомментировал предварительные итоги деловой миссии:

- Она удалась. Это была великолепная взаимная возможность представить

нии, которые проявляют неподдельный интерес к сотрудничеству в России, в том числе к вложению инвестиций. Мы очень надеемся на продуктивный диалог.

- Российская Арктика приобретает особый интерес у голландских бизнесменов в связи с крупными нефтегазовыми проектами?

- Безусловно, стратегическое положение Мурманской области и огромные запасы природных ресурсов интересны не только для нас, но и для всего мирового рынка в целом.

- Северяне - народ сдержанный, да и голландцы не отличаются южным темпераментом. Сходство характеров поможет нам быстрее найти общий язык?

- Всего за два дня моего пребывания здесь я успел понять, что хоть россияне и имеют репутацию несколько жестких людей, мы быстро сближались, были открыты и честны во время переговоров.

- Это ваш первый визит в Мурманск. Ожидали ли увидеть за полярным кругом такой большой город?

- Я немало прочитал о Мурманске, прежде чем ехать сюда, но тем не менее размеры города меня поразили. Когда видишь все воочию, впечатление совершенно другое, более живое. Мы возложили цветы к памятнику экипажа подводной лодки «Курск», и это тоже добавило красок в наши впечатления о Мурманске. В целом мы рассматриваем его как город больших возможностей. А еще мне понравилась погода - настоящая северная. Вы специально к нашему приезду ее подготовили?

- А как же! Чтобы гости почувствовали

